

Overvejelse, Forholdene med Hensyn til Eksamen, Indstillingsret o. s. v. Der foreligger dernæst her i Betænkningen et Underdragende fra et Par private Seminarielærere, B. Wøjsen i Gedved og Winther i Silkeborg, og Erklæringer derover fra adskillige andre private Seminarielærere. Hvis de Herrer have gennemlæst dette Underdragende og de dermed følgende Bilag, ville de have set, at der ogsaa der paapeges en hel Række Forandringer i den nuværende Uddannelse og i det nuværende Forhold mellem de private og Statsseminarierne, som man anser for i høj Grad ønskelige. Og endelig er der fra anden Side, den egentlig pædagogiske Side, rejst meget alvorlige Anker imod hele Læreruddannelsen. Regeringens Konsulent i Skolesagen, Professor Kroman, har for ikke ret længe siden gjort meget stærkt gældende, at det er en uforsvarlig Ødslen med Statens Penge at bevare alle Statsseminarierne, og at man vilde gøre rettere i at gaa til en anden Ordning. (Afbrydelse). Jeg nævner det blot, jeg siger ikke, at vi skulle tage Professor Kromans Forslag til Mønster i det enkelte, men der er fra ham fremkommet denne Klage over, at det er en uforsvarlig Ødselhed at bevare disse Anstalter, og Forslag om at indskrænke dem til en stor og vel bestyret Anstalt for Mænd og Kvinder, der virkelig kunde blive et Mønsterseminarium for Læreruddannelsen i eller ved København. Idet jeg nævner dette, giver jeg ikke Enkelthederne i Forslaget nogen som helst Tilslutning. Men denne Plan er fremsat saaledes, at den ganske sikkert vil bane sig Vej til offentlig Drøftelse, og at man ikke kan gaa uden om den, men ogsaa maa tage det Spørgsmaal under Overvejelse sammen med hele Spørgsmaalet om Læreruddannelsen. Det er, saa vidt jeg ved, første Gang, man fra Skolemændenes Side har for Skolens, for Uddannelsens Skyld krævet Statsseminariernes Antal indskrænket, og jeg vil, idet jeg paa Udvalgets Vegne, som det er sset i Betænkningen, henstille til den ærede Minister at undersøge og overveje de forskellige Forhold, der ere dragne frem dels i Landstingets Betænkning og dels i de Underdragender, som følge med vor Betænkning, og dels under den offentlige Debat om disse Sager, særlig opfordre den ærede Minister til at overveje, om man, naar man kommer til en bedre Uddannelsesmaade for vore Lærere i det hele, ogsaa kunde faa et eller mulig flere af Statsseminarierne nedlagte. Jeg tror, at denne Sag maa overvejes netop fra et Skolesynspunkt, og at man da aller snarest vil komme til en Enighed om dens Betimelighed. Men jeg tvivler om,

at man vil kunne faa nogen som helst Enighed derom ved at opstille det saaledes, at vi ikke ville give Loven her om Forskolen, som vi selv sætte Pris paa, før vi naa at faa et Seminarium nedlagt. Thi skal det opstilles paa den Maade, er det klart, at der ikke naas andet, end at vi ikke faa den Skole, som det er os, der sætte Pris paa. Hvis Forholdene var saaledes, at det var Regeringen, som ganske særlig sætte Pris paa en Skole som denne, men at Folketinget egentlig var derimod og kun nødvendig gif ind derpaa, kunde man naturligvis stille Betingelser derfor i den Retning, som Mindretallet her har stillet. Men naar det er saaledes, at det er en Skole, som er i alle Parters Interesse, og at Folketinget ikke mindst maa være interesseret i at faa den, her jeg ikke, at vi kunne stille den Betingelse, som Mindretallet har stillet. Jeg vil altsaa anbefale Forslaget, saaledes som Flertallet har foreslaaet det. Endnu er der af et enkelt Medlem stillet et Underændringsforslag, som jeg med det samme skal omtale. Det angaar en Forandring i Titelen, saaledes at det ikke skulde hedde: „Forslag til Lov om Oprettelsen af en Statskole for Kvinders Uddannelse til Lærere i Forskolen“, men derimod „Forslag til Lov om en Statskole til Uddannelse af Lærere i Forskolen.“ Jeg tror, at man uden Betænelighed kan gaa ind paa dette Forslag. Jeg tror det er rigtigere og heldigere, baade fordi det er kortere, og fordi det er unaturligt at sige, at det absolut skal være Kvinder, der skulle uddannes til Lærere. Thi Mænd ere jo virkelig af gode Grunde fri for at kunne blive uddannede til Lærere i d e r.

Dahl: Forskoletanken er jo ikke ny, den har i en Række været Genstand for Pædagogernes Overvejelser, og ikke ganske faa Steder i Landet er den traadt ud i Livet. Den nærmeste ydre Anledning dertil blev jo omtalt ved første Behandling. Den maa siges at være den, at Skolerne mere og mere have følt sig trykkede ved det store Antal af samtidig underviste Elever, særlig i de Aar, da Børnene mindst taale en saadan Ophobning. Ved at henvise de 7—10 aarige Elever til Forskoler, har det vist sig, hvad man paa Forhaand kunde vide, at Opdragelse og Undervisning af disse Aldersklasser naturligt og bedst bejærges af Kvinder, særlig naar disse Forskoler ikke blive store, saaledes at den Mellemkarakter kan bevares, at Læreren i Virkeligheden kun bliver en Erstatning for Moderen. Den dybere Grund for Forskoletankens Fremkomst er altsaa den, at man paa en Maade vil genvinde Børnet